

Nr 1266

Av herr **Skärman**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 145, med förslag till lag om införande av nya jordabalken, m.m.

Kungl. Maj:ts proposition 1970:145 med förslag till lag om införande av nya jordabalken är en ganska svårtolkad och heterogen materia. Om förslaget till ny jordabalk har man kunnat säga att det i huvudsak är en kodifiering av tillämpad praxis när det gäller de allmänna privaträttsliga reglerna om rättsförhållanden i fast egendom. Såsom sådant är förslaget enkelt, skrivet på ett klart lagspråk och därför relativt lättläst. Man kan knappast ge den föreslagna promulgationslagen samma goda vitsord. Den innehåller t. ex. ett stort antal meningar med mer än femtio ord i följd.

Att i en riksdagsmotion taga upp och detaljgranska en så genomarbetad och i verklig mening integrerad lagskrivning är icke möjligt. När jag ändå helt kortfattat vill ägna mig åt 16 § i promulgationslagen, som rör övergångsbestämmelser angående 1 kap. i nya jordabalken, så är det delvis därför att något fel måste ha insmugit sig i paragrafens första, långa och svårlästa mening. Enligt propositionen har den följande lydelse:

Beträffande gräns som före nya balkens ikraftträdande tillkommit i annan ordning än vid lantmåteriförrättning eller sådan förrättning enligt 6 kap. lagen (1917:269) om fastighetsbildning i stad som fastställts efter utgången av år 1932 äger 1 kap. 3 § första och andra punkterna nya balken icke tillämpning, när tvist om gränsen uppkommer inom tio år före balkens ikraftträdande.

Det torde framgå direkt ur läsningen att här har insmugit sig ett tempusfel, vilket för övrigt verifieras bl. a. av 15 § 1 mom. i lagberedningens förslag till promulgationslag (s. 180 i prop.). Lydelsen bör således vara "när tvist om gränsen uppkommer inom tio år *efter* balkens ikraftträdande".

Bestämmelsen om en tioårig preklusionstid är såsom även av förarbetena framgår direkt hämtad ur lagen den 17 juni 1932 med särskilda bestämmelser om äldre ägogränser. För den som praktiskt sysslat med ifrågavarande lagstiftning står det klart att antingen är denna tidsfrist för kort eller också måste dess utgång och konsekvenser tillkännages för allmänheten på ett mera markant sätt än som skedde 1942. Enklast synes vara att förlänga tidsfristen till 20 år. Att bestämmelserna endast i ringa grad kommer att utnyttjas är en sak för sig.

När det gäller förslaget 18 § rörande gränshävd har lagberedningen, jordabalksutredningen och lagrådet konsekvent hävdade att dessa bestämmelser är av den art att de rätteligen bör införas som en särskild paragraf i 1 kap. jordabalken. Departementschefen har likväl valt att placera bestämmelserna om gränshävd i promulgationslagen. Visserligen tar regeln bara sikte på överenskommelser, som ingåtts före balkens ikraftträdande. Dessa kommer emellertid att aktualiseras längre fram och sannolikt under en mycket lång tidsperiod och är således ej av övergångskaraktär. Logiskt sett och i analogi med en rad andra bestämmelser, som också berör överenskommelser och handlingar som gjorts före balkens ikraftträdande, borde därför paragrafen i fråga överflyttas till jordabalken.

Vad i det föregående anförts om 18 § gäller med samma skärpa 17 § om fastighetsgräns som tillkommit genom överlåtelse av jord före nya balkens ikraftträdande. Även den kan aktualiseras när som helst i framtiden och bör således i likhet med 18 § flyttas över till 1 kap. i nya jordabalken.

Med åberopande av det ovan anförda hemställs,

att riksdagen vid behandlingen av proposition 145 beslutar

1) att rätta den uppenbara felskrivningen i 16 § första stycket promulgationslagen av "inom tio år före balkens ikraftträdande" till "inom tio år *efter* balkens ikraftträdande",

2) att förlänga preklusionstiden i 16 § första stycket från tio till tjugo år, och

3) att 17 och 18 §§ i promulgationslagen överflyttas till 1 kap. jordabalken; samt

att vederbörande utskott utformar erforderliga ändringar av lagtexten.

Stockholm den 23 oktober 1970

Bo Skårman (fp)
